

Verkeers- en Sociale Veiligheid

Als we over veiligheid spreken wordt vaak licht als item genoemd. Licht is emotie en maakt het daardoor een ingewikkeld onderwerp. Maar ook overdag vinden er ongelukken plaats en wordt er ingebroken.

In onze gemeente verlichten we wanneer dat voor de verkeersveiligheid nodig is. Naast verkeersveiligheid hebben we ook te maken met sociale veiligheid.

Verkeersveiligheid

We spreken over verkeersveiligheid als we veilig van A naar B willen reizen. Het gaat over een veilige en vlotte afwikkeling van het verkeer. Hoe is de weg ingericht? Staan er veel obstakels, zitten er veel onoverzichtelijke bochten in, zijn er verschillende weggebruikers? Al deze (en nog meer) factoren zijn van invloed op de verkeersveiligheid.

Foto: Deventerweg in Laren, voorbeeld waar over verkeersveiligheid wordt gesproken.

Goed zicht is daarom van belang. Daar kan voor de donkere perioden op sommige locaties openbare verlichting aan toegevoegd worden om het zicht te verbeteren. Maar er zijn tegenwoordig betere alternatieven. Denk daarbij aan kattenogen of reflecterende belijning die het verloop van de weg goed weergeven.

Als er op een relatief donkere weg in de verte één lantaarnpaal schijnt, dan trekt ons oog daarnaartoe. We zien dan de weg niet goed meer.

Sociale veiligheid

De tweede variant van veiligheid, is de sociale veiligheid. Deze kunnen we onderverdelen in:

- Objectieve sociale veiligheid: is meetbaar, zoals het aantal inbraken. Veel inbraken vinden overdag plaats als men even een boodschap aan het doen is en een raampje openstaat.

- Subjectieve sociale veiligheid: is het gevoel van veiligheid. Dat is voor iedereen anders. Wat zijn de ervaringen, hoe goed ken je de omgeving, wat ben je gewend. Deze en nog veel meer factoren bepalen je gevoel van veiligheid. Sociale veiligheid is een stuk lastiger voor een gemeente om mee om te gaan dan verkeersveiligheid.

De kleur van de verlichting bepaalt ook de sociale veiligheid. Bij sommige verlichtingskleuren, zoals bepaalde oranje kleuren, lijkt alles rood. Op onderstaande foto zie je dezelfde kleur bakjes. De rechterfoto toont de werkelijke kleuren. Door de oranje verlichting lijken de bakjes allemaal oranje/rood.

Foto: Oranje licht, alles lijkt rood/oranje

Foto: wit licht, alle kleuren zichtbaar

Hebben we deze oranje verlichting staan en gebeurt er wat, dan zien we dus niet de echte kleuren en geven daarmee een omschrijving, in geval van een calamiteit, die niet klopt.

Schijnveiligheid

Veel mensen geven aan zich veiliger te voelen als er licht is. Dat is hun gevoel. Maar is het werkelijk veiliger? Je kan wel iemand aan zien komen op de weg. Maar zijn er ook mensen in de buurt die te hulp kunnen schieten als er wat gebeurt? Oftewel is er genoeg sociale controle? Als dat niet het geval is spreken we van schijnveiligheid.

Foto: Markeloseweg in Laren. Er is niemand die je kan helpen of zien. Mocht hier verlichting staan, dan geeft dat slechts schijnveiligheid.

Beleid ten aanzien van de verkeersveiligheid

De gemeente kijkt, in het geval van verkeersveiligheid, eerst of het wegontwerp anders kan. Wanneer dat niet mogelijk is en er behoefte is aan zicht op of van de weg, dan gaan wij kijken of er goede alternatieven (passieve/actieve markering, reflectie e.d.) beschikbaar zijn.

Foto: Zwiepseweg in Barchem, voorbeeld van markering.

Zijn er geen goede alternatieven en is er toch licht nodig, dan plaatsten wij verlichting die zo energiezuinig mogelijk is (passend binnen het beschikbare budget)

De gemeente houdt ook rekening met de impact van licht op de omgeving. Bij het lichtontwerp wordt gekeken naar de hoeveelheid licht op de weg, maar ook naar de verdeling van het licht op de weg (de gelijkmatigheid). De gelijkmatigheid proberen wij zo goed mogelijk te krijgen in centrum, woongebieden en op doorgaande wegen.

Foto: Julianaweg in Lochem doorgaande weg waar het licht gelijkmatig over de weg is verdeeld zodat er geen zwarte vlekken zijn.

Beleid ten aanzien van de sociale veiligheid

Zowel de objectieve (meetbare) als de subjectieve (gevoel) sociale veiligheid zijn beide onder meer afhankelijk van de overzichtelijkheid van een gebied en de aanwezigheid en herkenbaarheid van mensen in dat gebied.

Indien er niet genoeg sociale controle is, kan verlichting schijnveiligheid geven. De gemeente wil geen schijnveiligheid creëren. Op nieuwe locaties waar dus geen sociale controle is, plaatst de gemeente geen verlichting. In bestaande situaties bekijken we in samenspraak met de inwoners wat de beste oplossing is.

Wanneer het nodig is om het overzicht van een gebied te verbeteren, doen we aanpassingen aan de weg of het groen.

Foto: Lochemseweg in Exel. Geen sociale controle op het pad en dus geen verlichting. Hier zou licht voor schijnveiligheid zorgen.

Foto: Het Diekman in Epse. Verlichting terwijl er geen sociale controle is. Het licht geeft schijnveiligheid.

Uitgangspunt is dat de gemeente geen parken, groenstroken en achterpaden verlicht. Er is op die locaties immers niet genoeg sociale controle.

Foto: Mariënhorst in Epse, achterpad dat niet verlicht wordt.

De gemeente kiest zeker bij de verlichting in woonwijken en centrumgebieden, voor een kleur waarbij gezichten goed herkenbaar zijn, zoals bijvoorbeeld wit licht.

Foto: Hooiweide in Harfsen. Woonstraat met witte verlichting in verband met de kleurherkenning.

Beleidsuitgangspunten gemeente Lochem:

- Uitgangspunt is 'Niet verlichten, tenzij';
- Alleen licht als het voor de verkeersveiligheid nodig is en er geen alternatieven zijn;
- Geen schijnveiligheid creëren;
- Achterpaden niet verlichten;
- Parken en groenstroken niet verlichten;
- Aanpassingen aan weg of groen voor overzichtelijkheid;
- Goede kleur- en gezichtsherkenning in woonwijken en centrumgebieden.